

Vil styrke familiesamholdet og foreldresamarbeidet

Solveig Horne

barne- og likestillingsminister (Frp)

Familien kan selv være den viktigste forebyggende aktør mot psykisk og sosial uhelse, skriver statsråd Solveig Horne i dette tilsvaret til Sissel Gran.

SKILSMISSE

I desemberutgaven av Psykologtidsskriftet skrev Sissel Gran et essay om hvordan skilsmissebarn har opplevd foreldrenes samlivsbrudd. I teksten kommer Gran med en direkte anmodning til statsråd Solveig Horne om å endre deler av familiepolitikken.

Jeg har med stor interesse lest Sissel Grans essay i forrige nummer av Psykologtidsskriftet, der hun særlig retter søkelyset på barns situasjon ved foreldrenes samlivsbrudd. Som fagperson med lang erfaring i arbeidet med samliv, samlivsutfordringer, barn og samlivsbrudd har hun en erfaringsbakgrunn som både politikere og andre beslutningstakere bør lytte til. Dette er et viktig og tankevekkende innlegg som minner oss om at mange barn sliter mye tyngre med foreldrenes samlivsbrudd enn vi voksne liker å tro. En avgjørelse om separasjon eller samlivsbrudd er de voksnes valg, et valg som er en konsekvens av at en eller begge parter ikke lenger ønsker den andre som voksen partner. Likevel vil de voksnes valg i stor grad angå barna i familien. Et samlivsbrudd virker gjennomgripende inn i et barns liv. Mange vil kunne kjenne seg igjen i Sissel Grans ord: «Det var et vi som ble knust.»

Vi vet fra både norsk og internasjonal forskning at mange foreldre er i langvarige konflikter i lang tid etter et brudd. Vi vet også at barn tar skade av å leve i vedvarende foreldrekonflikter. Derfor er det, som Sissel Gran påpeker, viktig at vi har en godt utviklet og lett tilgjengelig familievern tjeneste som kan bidra til å styrke kvaliteten i samliv og for forebygging av samlivskonflikter og samlivsbrudd, samt bidra til fortsatt foreldreskap etter brudd.

Gran gir i sitt innlegg noen klare anbefalinger til departementet og til meg som statsråd, og disse vil jeg gjerne kommentere.

Utbygging av familievernet

Regjeringen bygger sin familiepolitikk på at foreldrene er de viktigste omsorgspersonene for barna, og at stabile og varige samliv er til beste for både voksne og barn. Velfungerende familier gir trygghet og tilhørighet, og skaper rom for personlig vekst og utvikling. Trygge foreldre gir trygge barn. Regjeringen vil bygge sin politikk for familievern rundt prinsippet om forebyggende arbeid og tidlig innsats for å sikre gode oppvekstvilkår. Derfor har vi igangsatt en målbevisst styrking av familievernet. I 2015 øker bevilgningen til familievernet med 50 millioner kroner. Det er en historisk satsing. Midlene skal benyttes til en opptrappingsplan for familievernet. I tillegg til å styrke familievernets forebyggende arbeid og arbeidet med høykonfliktfamilier skal familievernet også styrke tilbudet til voldsutsatte barn og familier og tilbudet til voldsutøvere. Hoveddelen av satsingen vil være

å øke familievernkontorenes behandlingsskapasitet (flere behandlerstillinger). Dette vil også gi rom for økt utadrettet arbeid.

Barneperspektivet i mekling

Jeg er enig med Gran i at barnets stemme må komme bedre til uttrykk i mekling. Bufdir følger opp dette både ved å sørge for at meklere legger større vekt på barneperspektivet og ved å styrke kompetansen i familievernet til å samtale med barn. Det er et viktig mål å bidra til at flere foreldre med høyt konfliktnivå får hjelp av familievernet til å bli enige om bosted og samvær for barnet gjennom mekling og hjelp til bedre foreldresamarbeid, som alternativ til å reise sak for domstolene. For å gjøre familievern tjenestene mer kjent i den sammenheng, skal det være etablert enhetlige rutiner for samarbeid mellom familievernkontorer og domstoler i alle regioner. Samarbeidet med domstolene skal økes i alle regioner i saker med høyt konfliktnivå.

Jeg vil prioritere virkemidler som informasjons- og samarbeidstiltak for å markedsføre familievernet overfor foreldrene og andre profesjonelle aktører og styrke kompetansen hos meklerne i høykonfliktsaker.

Samlivskurs for førstegangsforeldre

Det er mye god oppdragelse i et godt samliv. Vi skal arbeide videre med utvikling av forebyggende samlivskurs for foreldre. Parkurset «Godt samliv» er et godt utprøvd og etterspurt samlivskurs for førstegangsforeldre. Målet med kurset er å styrke parforholdet i en tid som preges av store endringer og omveltninger i familien. Omsorgen for barnet fører til at paret har mindre tid og overskudd til hverandre. Midt i dette betyr det mye å kunne bevare en god nærhet til hverandre. Det krever innsats å være både kjæresten og samarbeidspartneren i småbarnsperioden. Erfaring viser at mange senere konflikter i parforhold kan spores tilbake til spedbarns- og småbarnsperioden. En håndrekning til foreldrene er en gave til barna.

Ny familiemelding

Vi skal utarbeide en stortingsmelding om regjeringens helhetlige familiepolitikk. Familiens betydning for barns oppvekstvilkår, betydningen av velfungerende familier, samfunnets tiltak for å støtte opp om familien og sikkerhetsnettet når familien svikter, vil være meldingens hovedfokus. Meldingen vil etter planen ferdigstilles våren 2016.

Likestilt foreldreskap er en sak jeg er opptatt av og som er et viktig arbeid for meg fremover. I plattformen står det at regjeringen vil likestille foreldrene som omsorgspersoner, med de samme rettigheter, men sikre at hensynet til barnas beste alltid veier tyngst i saker om barnefordeling og samvær. BLD arbeider nå med forslag til hvordan dette kan konkretiseres nærmere og følges opp.

De aller fleste par og familier vil oppleve vanskeligheter og konflikter fra tid til annen. Livet i familien er viktig for oss, men kan også være vanskelig. Familien kan selv være den viktigste forebyggende aktør mot psykisk og sosial uhelse. Hvis vi tidlig sikrer gode og tilgjengelige tilbud til familier som trenger det, vil det både bedre livskvaliteten for den enkelte og kunne gi betydelige helsemessige og samfunnsøkonomiske gevinster. I arbeidet for å styrke familiesamholdet og foreldresamarbeidet er det viktig å informere i det offentlige rom om samlivsutfordringer og hjelp i samlivsspørsmål. Jeg setter stor pris på Sissel Grans mangeårige innsats på dette området. x